

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia, Komenského 3425/18, 075 42 Trebišov
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania v Obchodnej akadémii v Trebišove
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGT6
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	8. 9. 2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OA Trebišov, učebňa JAZ 2
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://www.oatv.edu.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Chyby pri čítaní s porozumením

Krátka anotácia

Čitateľská gramotnosť úzko súvisí aj so skutočnosťou, ako žiak dokáže prijať a zároveň spracovať informáciu. Porozumenie prečítaného je dôležité, lebo je spojené s jednotlivými úlohami. Žiaci by mali vedieť vyvodiť, čo je východiskom zadania a vydedukovať jeho podstatu, aby dokázali splniť úlohu.

Problémy s porozumením čítaného textu nie sú u žiakov neobvyklé. Porozumenie ovplyvňuje nedostatočná slovná zásoba, súvisí aj so schopnosťou sústrediť sa na čítaný text a s rýchlosťou čítania.

Čítanie je zrkadlový postup štylizácie textu, jeho výstavby. Čítanie textu nie je izolované od celého radu zjavných i skrytých činiteľov.

Efektívne čítanie závisí od správneho dekodovania kontextu a kotextu. Pri efektívnom čítaní je kontext rovnako dôležitý ako základný text, pretože súčasné sledovanie kontextu počas efektívneho čítania základný text dopĺňa a upravuje. Nemé čítanie – proces čítania pohľadom - je takmer desaťkrát rýchlejšie ako artikulovaný prejav.

Jednu a tú istú informáciu môžeme podávať zdĺhavo aj krátko. Záleží na situácii, kedy je vhodné

používať rozsiahlejšiu a kedy stručnejšiu formu. Dlhé vety podľa ich obsahovej štruktúry môžu byť redundantné (obsahujú množstvo nadbytočných informácií, slov, ktoré sú chudobné na obsah, vyskytuje sa v nich klišé, frázy, výplnkové výrazy, ktoré oberajú čitateľa o čas) a abundantné (zdlhové, ťažkopádne, chudobné svojím obsahom, kvetnaté, obsahujú ošúchané citáty, metafory, ktoré už nič nové nepovedia, iba znásobujú výrazy a predlžujú text). Tieto miesta v texte sa môžu pri čítaní vynechať, čím sa čítanie textu zefektívni a zrýchli. Opakom sú krátke vety (na plagátoch, reklamách, v oznámeniach). Zhrňujúce vety sú často neslovesné, nedejové, faktografické, bohaté na podstatné a prídavné mená a číslovky.

V rámci oblasti procesov porozumenia má žiak byť schopný:

- vyhľadať explicitne uvedenú informáciu,
- vyvodzovať priame závery,
- interpretovať a integrovať myšlienky a informácie,
- zhodnotiť obsah, jazyk a textové prvky.

Ak má žiak bez problémov vyhľadávať explicitne uvedené informácie, je nutné uvedomenie, že úspech v tejto oblasti si vyžaduje nielen samotné pochopenie textu, ale aj pochopenie ako jednotlivé informácie navzájom súvisia.

Pri schopnosti vyvodzovania priamych záverov sa musí čitateľ posunúť nad úroveň explicitného významu textu. V rámci uvedeného procesu prepája dve, alebo viac informácií, ktoré sú v texte priamo uvedené.

V oblasti interpretácie a integrácie myšlienok a informácií z prečítaného textu je potrebné uplatňovanie a využívanie okrem iného i svojich predchádzajúcich poznatkov, skúseností a pochopenia sveta.

Schopnosť zhodnotiť obsah, jazyk a textové prvky prečítaného textu vychádza z kritickému posúdeniu textu. K pozitívnemu splneniu tejto úlohy sú potrebné nie iba skúsenosti s čítaním, ale i znalosť jazyka.

Pri kontrole čítania s porozumením je dôležitá štylizácie otázok. Otázka nesmie byť veľmi zložitá, príliš abstraktná alebo rozsiahla. Otázky formou, štruktúrou a svojou funkciou ovplyvňujú kvalitu odpovedí. Využiť môžeme 4 typy otázok:

1| Uzavreté otázky

Tieto otázky vyžadujú často jednoslovnú odpoveď. Väčšinou začínajú slovesom a najčastejšie na ne odpovedáme áno/nie.

2| Otvorené otázky

Sú to otázky, ktoré prinesú najrôznejšie odpovede. Pomocou týchto otázok sa môžeme dozvedieť názor, postoje a pocity žiakov, pomáhajú začať brainstorming, argumentáciu

3| Echo otázky

Sú to priame otázky, v ktorých využívame časť získaných informácií na zistenie doplňujúcich, rozširujúcich alebo podobných informácií. Pýtajúci sa využíva slovo, frázu alebo časť vety z

výpovede odpovedajúceho, ktoré zopakuje vo svojej novej otázke.

4| Analytické otázky

Zameriavajú sa na objasňovanie vzťahov medzi jednotlivými prvkami nejakého celku. V odpovediach žiak odlišuje fakty od hypotéz, argumenty od záverov, podstatné údaje od nepodstatných a podobne. Rozvíjajú kritické myslenie, podporujú analýzu vybranej témy a smerujú k precíznemu pochopeniu problematiky. Sledujú konkrétny cieľ a pomáhajú pri správnych rozhodnutiach.

K čitateľskej gramotnosti patrí aj kritické zhodnotenie, porovnávanie a rozdeľovanie informácií z hľadiska relevantnosti, odbornosti, ale aj rozpoznávanie nepravdivých, zavádzajúcich, nepresných či škodlivých informácií, či neprestajné nadobúdanie poznatkov, formulovanie a hodnotenie svojich vlastných informačných potrieb.

Čítanie s porozumením by malo byť zahrnuté v každom vyučovacom predmete, no učiteľom chýbajú metodické materiály a cvičenia, ktoré by im rozvíjanie čitateľskej gramotnosti u žiakov uľahčili.

Kľúčové slová

efektívne čítanie. redundantné vety, abundantné vety, uzavreté otázky, otvorené otázky, echo otázky, analytické otázky

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

- I. Chyby pri čítaní s porozumením
- II. Efektívne čítanie
- III. Typy otázok
- IV. Diskusia a tvorba metodických materiálov

Členovia klubu sa oboznámili s najčastejšími chybami pri štylizácii otázok na kontrolu čítania s porozumením a vytvorili pracovné listy pre jednotlivé predmety.

13. **Závery a odporúčania:**

Na vyučovacích hodinách dbať na správnu štylizáciu otázok na kontrolu čítania s porozumením.

14.	Vypracoval (meno, priezvisko)	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
15.	Dátum	8. 9. 2021
16.	Podpis	
17.	Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. L. Lehončáková
18.	Dátum	8. 9. 2021
19.	Podpis	